

Sygn. akt III AUa 3740/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Magdalena Tymińska

Sędziowie: SA Maria Gleixner-Dyk (spr.)

SO del. Bożena Lasota

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014 r. w Warszawie

sprawy J. L.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji J. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 sierpnia 2012 r. sygn. akt XIII U 437/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 3740/12

UZASADNIENIE

Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W., po uzyskaniu z Instytutu Pamięci Narodowej informacji o pełnieniu przez J. L. służby w organach bezpieczeństwa państwa, decyzją z dnia 9 stycznia 2012 roku, dokonał od dnia 1 lutego 2012 r. ponownego ustalenia wysokości jego emerytury policyjnej w ten sposób, że wskaźnik podstawy jej wymiaru za okres tej służby obniżono z 2,6% do 0,7 % podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym okresie.

J. L. w odwołaniu od tej decyzji wniósł o jej uchylenie jako niezgodnej z rzeczywistym stanem faktycznym oraz o wstrzymanie natychmiastowej jej wykonalności i zarzucił, że wydana została na podstawie błędnie ustalonego stanu faktycznego polegającego na uznaniu, że w okresie od 1 czerwca 1985 r. do 31 lipca 1990 r. pełnił on służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów w sytuacji gdy przez cały czas służby był funkcjonariuszem Milicji Obywatelskiej, a po jej przekształceniu funkcjonariuszem Policji.

Organ emerytalny w odpowiedzi na odwołanie domagał się jego oddalenia.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2012 roku oddalił odwołanie i odstąpił od obciążania J. L. zwrotem kosztów zastępstwa

procesowego na rzecz Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W..

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 2 sierpnia 2007 r. ustalono J. L. prawo do emerytury policyjnej, która z tytułu wysługi lat wynosiła 75% podstawy wymiaru.

Odwołujący się pełnił służbę od 1 czerwca 1985 r. do 31 lipca 1990 r. w Wydziale(...)w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w R., Sekcja(...), na stanowiskach (...) na wolnym etacie starszego(...)

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin organ rentowy otrzymał informację z Instytutu Pamięci Narodowej z dnia 2 grudnia 2011 r. o przebiegu służby wnioskodawcy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, sporządzoną na podstawie posiadanych przez IPN akt osobowych. Wynikało z niej, że odwołujący się w okresie od dnia 1 czerwca 1985 r. do dnia 31 lipca 1990 r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa i wobec tego organ emerytalny wydał zaskarżoną decyzję, w której wysokość jego emerytury została ponownie ustalona od dnia 1 lutego 2012 r. w ten sposób, że wskaźnik podstawy jej wymiaru za okres od dnia 1 czerwca 1985 r. do 31 lipca 1990 r. obniżono z 2,6% podstawy wymiaru do 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym okresie.

W rozważaniach prawnych Sąd ponownie podał, że z dniem 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 67 ze zm.) przepis art. 15 b, określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r.

Zacytował treść art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. stanowiący jakie jednostki są organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, § 14 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004r w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 239, poz. 2404), art. 13 a ust. 1 i 5 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jak i zapis art. 15b ust. 1 powołanej wyżej ustawy, zgodnie z którym w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi:

- 0,7 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990;

- 2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, la oraz pkt 2-4. Podał, iż stosownie do treści art. 15 ust. 3, do okresów, o których mowa w art. 13 ust. 1, na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa

państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Ponadto Sąd Okręgowy przywołał zapisy art. 14 i 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) a następnie zauważył, że kwestia zgodności przepisów art. 15 b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych a także art. 15 b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy była badana przez Trybunał Konstytucyjny pod kątem ich zgodności z ustawą zasadniczą. Trybunał Konstytucyjny w pkt. 4 wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. uznał, iż art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr. 8, poz. 67 ze zm.) jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji.

W uzasadnieniu tego wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy, bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. Jego zdaniem ustawodawca był upoważniony, mimo upływu 19 lat od zmiany ustrojowej, do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczenia emerytalnego za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. (wyżej cytowanej). Trybunał Konstytucyjny podkreślił, kontynuując Sąd, iż zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zaznaczył jednak, iż ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, zasada ochrony praw nabytych nie ma zastosowania do praw nabytych niesłusznie lub niegodziwie, a także praw nie mających oparcia w założeniach obowiązującego w dacie orzekania porządku konstytucyjnego. Trybunał dodatkowo podkreślił, iż chroniąc prawa nabyte nie można przyjąć, iż każda zmiana istniejącej regulacji, która byłaby zmianą na niekorzyść pewnej grupy obywateli, jest ustawodawczo zakazana, w związku z czym nie ma też wystarczających podstaw, aby twierdzić, iż ustawodawca nie może ocenić negatywnie dokonanych wcześniej rozwiązań legislacyjnych. Ustawodawca ustanawiając kwestionowane przepisy, wywodzi Sąd, dał wyraz negatywnej ocenie działalności organów bezpieczeństwa państwa komunistycznego, o czym świadczy zarówno przebieg prac legislacyjnych, jak też treść samej preambuły ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. W preambule tej ustawodawca stanowi wyraźnie, iż kierował się "zasadą sprawiedliwości społecznej wykluczającą tolerowanie i nagradzanie bezprawia". Zdaniem Trybunału, w demokratycznym państwie prawnym jednym z kluczowych instrumentów ochrony jego podstawowych zasad jest odpowiedzialność, która obejmuje czyny wynikające z urzeczywistnienia celów źle wybranych i niezrealizowania celów wybranych dobrze. W tym sensie gwarancje bezkarności oraz przywilejów ekonomicznych pochodzących z budżetu państwa za służbę w instytucjach i organach stosujących w dyktaturze represje, nie mogą być traktowane jako element praw słusznie nabytych. Ustawodawca, podaje Sąd, negatywnie ocenił sam fakt podjęcia służby w organach bezpieczeństwa Polski Ludowej, ze względu na jednoznacznie ujemną ocenę tych organów. Jednocześnie jednak w razie udzielenia przez funkcjonariusza w czasie służby w takiej policji pomocy osobie represjonowanej za działanie w opozycji demokratycznej i niepodległościowej ustawodawca przewidział utrzymanie uprzywilejowanych świadczeń emerytalnych na dotychczasowych zasadach (art. 15b ust. 3 i 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r.).

W opinii Trybunału, prawa emerytalne nabyte przez adresatów kwestionowanych przepisów zostały nabyte niegodziwie. Nie można bowiem uznać celów i metod działania organów bezpieczeństwa Polski Ludowej za godziwe. W związku z powyższym, służba w instytucjach i organach państwa, które systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządu prawa nie może w demokratycznym państwie prawnym uzasadniać roszczeń do utrzymania uzyskanych wcześniej przywilejów. Zdaniem Trybunału ustawodawca, ograniczając w zakwestionowanych przepisach niesłusznie nabyte przywileje emerytalne funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, sięgnął do środka

adekwatnego dla uzyskania usprawiedliwionego celu, uczynił to zarazem w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla adresatów zakwestionowanych norm.

Sąd Okręgowy przywołał także i te fragmenty z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczą ochrony praw nabytych i zasady równości wyrażonej w art. 32 Konstytucji a także odnoszących się do naruszenia przepisów prawa międzynarodowego a następnie wskazał, iż przepis art. 15b o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jest przepisem szczególnym w porównaniu do art. 15 w/w ustawy, zmienia zasady liczenia emerytury policyjnej dla określonej grupy osób. Treść art. 15b ust. 1 odnosi się do okresów służby w określonym charakterze, która w innej sytuacji (gdyby nie była to służba w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990) stanowiłaby 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby (przeciętnie 2,6% za każdy rok) i po 2,6 % podstawy wymiaru za każdy dalszy rok tej służby. Zwrócił uwagę, że ust. 2 tego przepisu mówi o odpowiednim stosowaniu przepisów art. 14 i 15. Oznacza to, że nie zmieniono zasad liczenia emerytur policyjnych w innych przypadkach, tj. np.: doliczania do wysługi emerytalnej okresów przypadających po zwolnieniu ze służby, uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę itd. Ponadto podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 3 marca 2011 roku (II UZP 2/11) stwierdzające, iż "za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia."

Jak wskazał Sąd, odwołujący wielokrotnie, zajmując stanowisko w sprawie, kwestionował fakt pełnienia służby w organach bezpieczeństwa w okresie objętym decyzją wskazując, iż błędnie zaliczono pełnioną przez niego służbę, jako służbę w organach bezpieczeństwa, ponieważ w spornym czasie był funkcjonariuszem Milicji Obywatelskiej. Ustawodawca nie przewidział jednak różnicowania wysokości emerytury policyjnej w zależności od stanowiska i Wydziału, jakie dany funkcjonariusz organów bezpieczeństwa zajmował w czasie służby.

Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie ze strukturą organizacyjną Służby Bezpieczeństwa na poziomie centralnym istniały departamenty i biura MSW. Ich zadania w terenie realizowały odpowiednie wydziały (i inne jednostki) ulokowane w Komendach Wojewódzkich MO. W dniu 1 sierpnia 1983 r. Komendy przemianowano na Wojewódzkie Urzędy Spraw Wewnętrznych. Na niższym szczeblu, w Komendach Powiatowych i Miejskich MO funkcjonowały Referaty ds. SB (z grupami operacyjnymi, paszportów i dowodów osobistych, rejestracji cudzoziemców, (...), W). Po reformie administracyjnej z 1975 r. powiatowe jednostki MO/SB zostały zlikwidowane.

Struktura terenowa została jednak po kilku latach odtworzona. W styczniu 1983 r. powołano K. Rejonowe MO, w sierpniu przemianowano je na Rejonowe Urzędy Spraw Wewnętrznych (funkcjonowały w nich pion: II-V1 i paszportów, w zależności od liczby etatów jako: grupy, referaty, sekcje lub wydziały). Pion łączności wchodził w skład struktury SB od 1984 r. i składał się z Zarządu Łączności w MSW oraz Wydziałów Łączności w KW (...). Służbę w Zarządzie Łączności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (jak i w terenowych komórkach tego pionu) w okresie od 1 stycznia 1984 r. do 31 lipca 1990 r. traktuje się jako służbę w organach bezpieczeństwa państwa w myśl art. 2 ust. 1 pkt 5 oraz art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 - 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, ze zm.). Ponadto wskazuje Sąd I instancji, (...) MSW został wymieniony w Zarządzeniu Nr (...) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa. Natomiast Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. z 1990 r. Nr 49, poz. 288), nie wymienia Zarządu (...) MSW w nowo utworzonych strukturach Ministerstwa Spraw

Wewnętrznych, co jednoznacznie wskazuje na likwidację tego pionu Służby Bezpieczeństwa w "chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa" (art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej).

Podniósł też Sąd, iż Zarząd Łączności MSW (wraz ze swoimi odpowiednikami terenowymi) został zaliczony w skład (...), czyli de facto Służby Bezpieczeństwa dopiero na mocy Zarządzenia nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zakresu działania członków Kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, dlatego też okres służby przed 1 stycznia 1984 r. nie jest traktowany jako służba w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy o ujawnianiu (...). Ponadto z notatki z dnia 25 czerwca 1984 r. dotyczącej propozycji podziału jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na jednostki Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej opracowanej w Biurze Organizacyjno - Prawnym MSW, wynika, że w grudniu 1983 r. nastąpiło włączenie pionu łączności w struktury SB. Z uwagi na nieodnalezienie w zasobie archiwalnym IPN przepisów wprowadzających niniejsze ustalenia w życie, należy przyjąć, w przypadku Zarządu Łączności, jako datę początkową kwalifikowania tej jednostki organizacyjnej jako organu bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 w/w ustawy z 18 października 2006 r. przyjąć należy dzień 1 stycznia 1984 r. Zatem bezspornie jednostka, w której odwołujący pełnił służbę była jednostką służby bezpieczeństwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r.

Ponadto w aktach osobowych odwołującego się nie ma informacji, iż funkcjonariusz podjął, bez wiedzy przełożonych, współpracę z osobami lub organizacjami działającymi na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

W tych okolicznościach zaskarżona decyzja organu emerytalnego jest w ocenie Sądu prawidłowa i wobec tego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, iż charakter sprawy uzasadnia odstąpienie od obciążania odwołującego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.

Apelację od tego wyroku złożył J. L. zarzucając:

1. błędne ustalenie oraz brak merytorycznego odniesienia się i argumentacji Sądu Okręgowego w kwestii kwalifikacji Zarządu Łączności i Wydziałów Łączności do organów bezpieczeństwa państwa w okresie od 1 stycznia 1984 r. do 31 lipca 1990 r. (czyli do Służby Bezpieczeństwa), niezgodnie ze stanem faktycznym i prawnym; a tym samym uznanie decyzji Dyrektora ZER MSWiA z 9 stycznia 2012 r. za prawidłową;
2. błędne ustalenie stanu faktycznego i prawnego, i zaliczenie jego służby w organach Milicji Obywatelskiej w spornym okresie czasu od 1 czerwca 1985 r. do 31 lipca 1990 r. jako służby w organach bezpieczeństwa państwa ze względu na zupełne pominięcie jego argumentacji i dowodów zawartych w pismach do Sądu Okręgowego w Warszawie;
3. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 2 ust. 1 pkt 5, a szczególnie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006r. "o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 - 1990 oraz treści tych dokumentów" (Dz. U. z 2007 r., Nr 63, poz. 425 z późn. zm.) przy kwalifikacji Zarządu Łączności, a tym samym Wydziałów Łączności w Wojewódzkich Urzędach Spraw Wewnętrznych określając je jako jednostki organów bezpieczeństwa państwa w sytuacji gdy był funkcjonariuszem Milicji Obywatelskiej, a Zarząd Łączności i Wydziały Łączności w terenie były cały czas jednostkami organizacyjnymi MSW Milicji Obywatelskiej;
4. naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie, w odniesieniu do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) poprzez pominięcie art. 13 ust. 1 pkt 1a i art. 15 ust. 1 przy ustalaniu wysokości emerytury policyjnej i zastosowanie wyłącznie art. 15b ust. 1 pkt 1;
5. odniesienie się w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego do kwestii, których on w swoich pismach nie podnosił a zupełny brak odniesienia się do jego dowodów;

6. możliwość stronniczego wydania wyroku z uwagi na posługiwanie się przez Sąd Okręgowy w Warszawie opracowaniem sporządzonym przez IPN (odnośnie organów bezpieczeństwa państwa) - będącego bezpośrednio stroną, w kwestii zaliczenia jego do służby w organach bezpieczeństwa państwa.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę wyroku poprzez uchylenie w całości zaskarżonej decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego MSWiA w W. i ponowne ustalenie jego emerytury zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt la, art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. i przywrócenie poprzedniej wysokości emerytury.

W apelacji podniósł, iż doszło przy wydawaniu wyroku do naruszenia szeregu wskazanych przez niego przepisów ustawy o Policji oraz o Urzędzie Ochrony Państwa, nie wzięto zaś pod uwagę opisanych przez niego faktów i dokumentów w tym rozkazu personalnego (...) z dnia 30 sierpnia (...) r. Komendanta Wojewódzkiego Policji w R. dotyczącego zwolnienia go z zajmowanego stanowiska w Milicji Obywatelskiej i mianowania Policjantem w Wydziale (...) w R.. Nadto nie wzięto pod uwagę uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2000 r. I KZP 15/00 (OSNKKW 2000/7-8 poz.61) (doprecyzowującą interpretację art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów /Dz. U. z 2007 r., Nr 63, poz. 425 z późn. zm.) a także rozkazów personalnych innych funkcjonariuszy a także faktu, że nie był nigdy funkcjonariuszem SB a MO.

Ponadto podniósł, że sędzia orzekający w jego sprawie posługiwał się opracowaniem wydanym przez Instytut Pamięci Narodowej - będący pośrednio stroną w sprawie naliczenia emerytury a bezpośrednio stroną w kwestii zaliczenia jego do służby w organach bezpieczeństwa państwa. Również z tego względu zakwestionował orzeczenie Sądu Okręgowego z dnia 28 sierpnia 2012 r. podnosząc, iż mogło to znacząco wpłynąć na stronnyczne wydanie werdyktu przez Sąd Okręgowy. Zakwestionował również merytoryczne przygotowanie sędziego do orzekania w tej sprawie uznając je za niezadowalające.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuję:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd I instancji w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny sprawy i wobec tego te ustalenia Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje nie widząc potrzeby ich powtarzania. Także ocena prawna sprawy przedstawiona przez Sąd Okręgowy w motywach zaskarżonego wyroku jest prawidłowa i dlatego Sąd II instancji przyjmuje ją za własną (porównaj wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2000 r. sygn. akt I CKN 356/98 oraz wyrok z dnia 5 listopada 1998 r. sygn. akt I PKN 339/98, OSNAPiUS 1998/24/776).

Wobec sformułowanych zarzutów apelacji Sąd Apelacyjny wskazuje, że Instytut Pamięci Narodowej nie jest stroną niniejszego postępowania, które zostało wszczęte wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego – Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.. Stronami postępowania przed Sądem I instancji, jak i Sądem Apelacyjnym, jest J. L. i Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.. Dlatego też wszelkie zarzuty dotyczące tej kwestii sformułowane w apelacji sporządzonej osobiście przez skarżącego, a popieranej przez pełnomocnika profesjonalnego, są oczywiście chybione.

Według Sądu II instancji nie są na miejscu sformułowania zawarte w apelacji dotyczące sędziego orzekającego w I instancji i świadczą one o braku poszanowania, ze strony skarżącego, dla Sądu, będącego władzą odrębną i niezależną od innych władz w Rzeczypospolitej Polskiej, co wynika z art. 173 Konstytucji.

W odniesieniu zaś do konkretnych zarzutów apelacji, a dotyczących błędnego, według skarżącego kwalifikowania jednostki, w jakiej pełnił on służbę w okresie od 1 czerwca 1985 r. do 31 lipca 1990 r. za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1388) to Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o przedstawienie aktów wewnętrznych regulujących powstanie, organizację,

podporządkowanie i likwidację Zarządu Łączności MSW oraz odpowiednich aktów wewnętrznych Komendanta (...)/ Szefa Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w R..

W oparciu o nadesłane wyjaśnienia IPN oraz odtajnione akty wewnętrzne dotyczące (...)MSW oraz Wydziału (...) R. jak i akty prawne dołączone do sprawy III AUa 3740/12 tutejszego Sądu, Sąd Apelacyjny ustalił co następuje:

Zarząd Łączności MSW organizował i zapewniał właściwe funkcjonowanie systemów łączności przewodowej i radiowej dla potrzeb rządu i administracji państwowej a także dla służb resortu spraw wewnętrznych. Po dniu 28 listopada 1956 r. Zarząd Łączności został wyłączony z organów bezpieczeństwa państwa. W następnych latach, z racji wykonywania zadań zbliżonych do Biura A funkcjonariuszy pionu łączności w wojewódzkich i rejonowych urzędach spraw wewnętrznych podporządkowano służbie bezpieczeństwa co nastąpiło na mocy decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 r.

Jak wynika z § 10 zarządzenia nr (...)Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zakresu działania członków Kierownictwa MSW „Szef (...) Zabezpieczenia Operacyjnego ... nadzoruje: Departament (...), Departament P., Biuro (...), Biuro C, Biuro W, Zarząd Łączności, zajmuje się problematyką informatyki w MSW oraz Przewodniczy R. (...)”. Postanowienia tego zarządzenia powodują, że Zarząd Łączności został włączony do (...) Zabezpieczenia Operacyjnego, czyli Służby Bezpieczeństwa. W piśmie MSW z dnia (...)r. (...) skierowanym do wszystkich Szefów Wojewódzkich (Stołecznego) (...) Spraw Wewnętrznych, a podpisanym przez gen. bryg. K. S. czytamy „Zgodnie z decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 roku – proszę o podporządkowanie wydziału łączności do bezpośredniego nadzoru zastępcy szefa wojewódzkiego (stołecznego) urzędu spraw wewnętrznych d.s. Służby Bezpieczeństwa”.

W dniu 27 lutego 1984 r. zostało sporządzone sprawozdanie z analizy struktur etatowych i zakresu działania wydziałów operacyjnych i techniczno – operacyjnych Służby Bezpieczeństwa w (...) w R.. W punkcie XIII zatytułowanym Wydział Łączności podano aktualny stan osobowy tego Wydziału oraz poszczególnych jego sekcji, a także przedstawiono propozycje dotyczące sukcesywnego zwiększania stanu osobowego tego Wydziału w(...)w R..

W notatce z dnia 25 czerwca 1984 r., opracowanej przez Biuro Organizacyjno - Prawne MSW, dotyczącej propozycji podziału jednostek organizacyjnych MSW na jednostki (...) podano, jako przyczynę podporządkowania Wydziałów (...) do bezpośredniego nadzoru zastępcom szefa ds. Służby Bezpieczeństwa - „... określone warunki społeczno-polityczne kraju i potrzeby operacyjno-techniczne Służby Bezpieczeństwa. Sprawa łączności nabrała bowiem w ostatnim czasie szczególnie ważnego znaczenia w działaniach tej służby. Pion łączności dysponuje odpowiednim potencjałem techniczno-kadrowym i stanowi legendę dla działań na zewnątrz pionów operacyjno-technicznych Służby Bezpieczeństwa (...), (...), W/”. Dalej w tej notatce podano, że przykładowo: (...)i (...) podporządkowane zostały w oparciu o zarządzenie nr (...) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r, odpowiednio Szefowi (...) Zabezpieczenia Operacyjnego MSW i Szefowi (...) i tym samym te jednostki de facto znalazły się w grupach jednostek organizacyjnych MSW stricto – SB. Natomiast formalno-prawnie funkcjonariusze dalej pełnią w nich służbę jako funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej. Dlatego też zaliczono do Służby Bezpieczeństwa m.in. Zarządy: P.-Wychowawczy, Łączności.

Ponadto Sąd Apelacyjny ustalił, że na mocy zarządzenia nr(...)Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lipca 1985 r. w sprawie zakresu działania członków kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Szefowi (...) Zabezpieczenia Operacyjnego podporządkowano m.in.(...) Łączności - § 10 zarządzenia. Także w zarządzeniu nr 041/89 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 maja 1989 r. w sprawie powierzenia podsekretarzom stanu i szefom służb MSW niektórych zadań Ministra Spraw Wewnętrznych, w § 10 podano, iż Szefowi (...) Zabezpieczenia Operacyjnego podlega także(...) Łączności.

W odniesieniu zaś do WUSW w R., to funkcjonujący w nim Wydział Łączności został wymieniony w § 2 zarządzenia (...)Szefa WUSW w R. z dnia 18 kwietnia 1988 r. w sprawie podziału obowiązków w kierownictwie służbowym tego (...), jako Wydział Służby Bezpieczeństwa podległy Szefowi tego (...) do spraw SB.

Na mocy § 6 pkt 1 zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, wydanego w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 129 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. nr 30, poz. 180) zarządzono, iż zadania realizowane przez: Zarząd Łączności, Biuro C, Biuro (...), Departament (...) oraz ich ogniwa terenowe, a także Departament P. pozostają niezmienione, do czasu zakończenia reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W realizacji zaś tego zarządzenia Szef WUSW w R. wydał w dniu 21 maja 1990 r. decyzję mającą na celu sprawne wykonanie postanowień powyższego zarządzenia i w niej postanowiono, że zadania realizowane przez Wydział Łączności pozostają niezmienione, do czasu zakończenia reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - § 6.

Na mocy art. 130 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa, Minister Spraw Wewnętrznych miał zorganizować Urząd Ochrony Państwa w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy. Natomiast jak stanowił art. 129 ustawy – „Z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa Służba Bezpieczeństwa zostaje rozwiązana a dokumenty, mienie oraz etaty pozostające dotychczas w dyspozycji Służby Bezpieczeństwa Minister Spraw Wewnętrznych przekaze nowo utworzonym organom centralnym, zgodnie z ich kompetencjami”.

Wobec rozwiązania Służby Bezpieczeństwa zadania realizowane przez dotychczasowy Zarząd Łączności i tego jednostki terenowe, nie były już realizowane w dotychczasowych strukturach a nowych, powstałych po transformacji. Utworzenie nowych jednostek organizacyjnych w Urzędzie Ochrony Państwa oraz Komendzie Głównej Policji, które przejęły zadania dawnego Zarządu Łączności i podległych mu terenowych jednostek organizacyjnych (w ramach rozdzielenia kompetencji, o czym mowa w art. 129 ust. 2, art. 130 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa), nie oznacza zachowania w/w jednostek w dotychczasowym, niezmienionym stanie formalno-prawnym.

O rozwiązaniu w 1990 r. Zarządu Łączności jako jednostki centralnej Służby Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych świadczy jednoznacznie treść rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 49, poz. 288). Statut nie wymienia już Zarządu Łączności jako działającej w Ministerstwie takiej komórki organizacyjnej a wcześniej to Biuro działało w MSW zgodnie ze statutem organizacyjnym tego Ministerstwa stanowiącym załącznik do uchwały Nr 144/83 Rady Ministrów z dnia 21 października 1983 r. - § 6 ust. 2 pkt 35.

Dlatego też służba pełniona przez skarżącego w Wydziale(...)w (...) w R. będącym jednostką terenową (...) Łączności jako jednostki centralnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych była służbą w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r., nr. 63, poz. 425 ze zm.) jak i taką służbą była służba w Zarządzie Łączności MSW. Analiza przywołanych aktów prawnych świadczy bowiem, że Zarząd Łączności jako jednostka organizacyjna SB w MSW i tym samym jego jednostki terenowe podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa. Wobec powyższego, okres służby pełnionej w wymienionej jednostce terenowej, przy ponownym ustalaniu wysokości emerytury podlega liczeniu po 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby jak stanowi art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. 667, z późn. zm.).

Jak wynika zaś z art. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1985 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. (Dz.U.1985.38.181 ze, zm.) Ministrowi Spraw Wewnętrznych podlegała zarówno Służba Bezpieczeństwa jak i Milicja Obywatelska zaś wedle przepisu art. 22 ust. 1 tej ustawy, stopnie Milicji Obywatelskiej nadawano zarówno funkcjonariuszom Służby Bezpieczeństwa jak i Milicji Obywatelskiej w drodze mianowania. Oznacza to, że funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa mieli nadawane takie same stopnie oznaczane jako stopnie MO. O pełnieniu przez funkcjonariusza służby w organach bezpieczeństwa państwa nie decydują też zadania jakie on wykonywał ani posiadana przez niego legitymacja służbowa lub mundur jaki został mu przydzielony. Nie jest także konieczne, dla ustalenia, czy funkcjonariusz pełnił służbę w organach bezpieczeństwa

państwa, przedstawienie rozkazu personalnego o skierowaniu funkcjonariusza do takiej służby, skoro zarówno Służba Bezpieczeństwa jak i Milicja Obywatelska działały w strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych a o pełnieniu służby w organie bezpieczeństwa państwa decyduje kwalifikacja danej jednostki jako organu bezpieczeństwa państwa – art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy lustracyjnej wyżej cytowanej. Powyższe odnosi się także do rozkazu personalnego o zwolnieniu funkcjonariusza Wydziału (...) z dotychczasowej służby i mianowaniu go na nowe stanowisko w Policji. Dlatego też rozkaz personalny (...)z dnia 30 sierpnia(...) r., powołany przez skarżącego w apelacji, w którym został on zwolniony z zajmowanego stanowiska w Milicji Obywatelskiej z dniem 31 lipca (...) r. i powołany od dnia 1 sierpnia (...) r. na wymienione stanowisko w Policji nie może zmienić kwalifikacji Wydziału(...)w R. jako organu bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 i ust 3 ustawy lustracyjnej. Takiej kwalifikacji nie zmienia także wykładnia dokonana przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 czerwca 2000 r. I KZP 15/00 (OSNKW 2000/7-8 poz.61) wydanej w okresie obowiązywania poprzedniej ustawy lustracyjnej z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne (jedn. tekst: Dz. U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428 ze zm.) gdyż Zarząd Łączności MSW został rozwiązany wraz z utworzeniem Urzędu Ochrony Państwa.

Sąd Apelacyjny wskazuje także, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 stycznia 2012 r. (Sygn. akt K 36/09) orzekł iż „Art. 13a ust. 6 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jest zgodny z art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W uzasadnieniu swojego wyroku Trybunał m. in. wskazał, iż „... jeśli decyzja organu emerytalnego zostanie zaskarżona, to o ostatecznym ukształtowaniu praw emerytalnych byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL można dopiero mówić po przeprowadzeniu stosownego postępowania przed sądem powszechnym. Należy podkreślić, że sąd powszechny nie ogranicza się w takim wypadku do kontroli decyzji organu emerytalnego z punktu widzenia jej legalności, jak ma to miejsce w przypadku kontroli dokonywanej przez sąd administracyjny. Wręcz przeciwnie – sąd powszechny rozstrzyga merytorycznie co do istoty sprawy.

Nie ulega więc wątpliwości, że w toku postępowania sądowego, z zastosowaniem wszelkich środków dowodowych, może nastąpić także weryfikacja informacji, o której mowa w art. 13a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Dla oceny przez sąd zasadności obniżenia świadczenia emerytalnego byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL nieodzowne jest ustalenie stanu faktycznego mającego bezpośredni wpływ na ponowne ustalenie przez organ emerytalny świadczeń w tym zakresie. Sąd powszechny ma zatem obowiązek oceny całego materiału dowodowego łącznie z treścią informacji IPN”.

Tym samym zaświadczenie Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby osoby pełniącej ją w organach bezpieczeństwa państwa wiąże jedynie organ rentowy a nie może wiązać sądu ubezpieczeń społecznych, który rozpoznaje sprawę, w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ponownie przeliczającej wysokość emerytury, w zakresie zarówno co do przebiegu służby jak i kwalifikacji określonego okresu służby jako pełnienia jej w organach bezpieczeństwa państwa.

Przeprowadzone przez Sąd Apelacyjny postępowanie dowodowe w sposób nie budzący wątpliwości wykazało, że kwalifikacja, jakiej dokonał IPN w odniesieniu do jednostki w jakiej skarżący pełnił służbę jako organu bezpieczeństwa państwa jest prawidłowa i wobec tego okres tej służby od 1 czerwca 1985 r. do 31 lipca 1990 r. słusznie został skarżącemu policzony, przy ponownym ustalaniu wysokości emerytury, po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby jak stanowi art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. 667, z późn. zm.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w Warszawie na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

Sędziowie: Przewodniczący:

(...)

(...)